

Oude Groninger Kerken, Landschapsbeheer en provincie maken samen inventarisatie

Behoud kerkenpaden belangrijk voor toerisme

Van een onzer verslaggevers

■ GRONINGEN/ONDERDENDAM - Ontkerkelijking en ruilverkaveling hebben in de afgelopen vijftientig jaar heel wat eeuwenoude kerkenpaden van de kaart geveegd. Veel aantrekkelijke wandelpaden langs pittoreske plekjes in het Groninger land zijn zo verdwenen. Wat er nog van over is, zou op z'n minst bewaard moeten worden, zowel uit toeristisch als cultuurhistorisch oogpunt.

De stichting Oude Groninger Kerken, de stichting Landschapsbeheer Groningen en de provincie hebben daarom het initiatief genomen om in kaart te brengen welke paden in vroeger dagen naar de Groninger kerkdorpen voerden, en wat daar nog van over is. De drie instanties bekijken samen wat er moet gebeuren om deze paden in stand te houden of in ere

te herstellen. Ook andere 'omgevingselementen' zoals oude kerkhoven worden daarbij betrokken.

Controverse

Zoals onlangs gemeld, is een eeuwenoud kerkenpad in Onderdendam inzet van een controverse tussen een deel van de bevolking en dorpsgenoot Gerard Ellen. Deze wil op de oprijlaan naar zijn hereboerderij De Boshoeve een hekwerk oprichten. Daardoor zou ook het deels overzijn grondlopende kerkenpad worden afgesloten voor het publiek. Tachtig dorpsbewoners hebben een handtekeningenlijst tegen dit plan ondertekend. Zij dreigen met een bezwaarschriftprocedure als de gemeente Bedum een bouwvergunning voor het hekwerk (2,70 meter hoog en 10,5 meter breed) afgeeft.

„Het is meestal niet zo makkelijk om oude

kerkenpaden in stand te houden,” weet directeur P. Breukink van de stichting Oude Groninger Kerken. „Als grondeigenaren ervan af willen, is daar juridisch weinig tegen in te brengen. Ze zijn vrij om op hun eigen grond te doen wat zij willen. Wat dat betreft is het in Engeland beter geregeld. Daar geldt voor zulke paden een soort eeuwigdurend recht van overpad. Op grond daarvan kan de overheid ingrijpende maatregelen door de grondeigenaren verbieden.”

Overlast

Het kerkenpad bij Onderdendam voerde in vorige eeuwen van Stitswerd naar de inmiddels gesloopte hervormde kerk in Onderwierum. De Boshoeve van Ellen ligt ongeveer halverwege de route. Twee jaar geleden verbood de eigenaar wandelaars al de doorgang maar nu wil hij

de toegang helemaal afsluiten met een hek, naar zijn zeggen om een eind te maken aan overlast en aantasting van zijn privacy.

Historisch

Volgens wethouder Henk Reijsoo heeft Ellen zijn aanvraag opgeschort tot september. „Dat geeft ons de tijd om ons bij de provincie en landinrichtingscommissie te informeren over dat pad. Twaalf jaar geleden, na de ruilverkaveling waarbij het laatste stuk van het pad bij Onderwierum is verdwenen, heeft de vereniging Dorpsbelangen Onderdendam ons gevraagd een historisch wandelpad aan te wijzen. Daar zijn allerlei varianten voor te bedenken want vroeger hebben hier allerlei kerkenpaden gelopen. Zodra we ons huiswerk hebben gedaan, komen we terug bij meneer Ellen, Dorpsbelangen en de tegenstanders.”

99 10-6-90